

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת אביחי אברהם בוארון

4876/25/פ

הצעת חוק זכויות הסטודנט (תיקון – העדפה מתקנת ללוחמים), התשפ"ד–2024

הוספת פרק ג'1 א 1. בחוק זכויות הסטודנט, התשס"ז–2007¹, אחרי סעיף 19א יבוא :

"פרק ג'1א : העדפה מתקנת לסטודנטים ששירתו כלוחמים

הגדרות 19א1. בפרק זה –

"העדפה מתקנת" – מתן עדיפות או הקלות בתנאי

הקבלה, התקציבים, מסלולי הלימוד

ותוכניות הלימוד, לרבות בדרך של קביעת

תקנות, אמות מידה, נהלים וכללים ;

"חייל משוחרר", "לוחם", "שירות סדיר" –

כהגדרתם בחוק קליטת חיילים משוחררים,

התשנ"ד–1994.

העדפה מתקנת 19א2. חייל משוחרר אשר שירת שירות סדיר כלוחם,

ללוחמים

יהיה זכאי להעדפה מתקנת בתנאי הרישום,

הקבלה והלימודים במוסדות להשכלה גבוהה

בתחומי הלימוד השונים, לרבות מסלולי לימוד

מיוחדים.

העדפה מתקנת 19א3. על אף האמור בכל דין, אין רואים הפליה בהעדפה

ללוחמים אינה

מתקנת או במתן עדיפות אחרת מכוח חוק זה

ללוחמים, בתנאי הרישום, הקבלה והלימודים

הפליה

במוסדות להשכלה גבוהה.

¹ ס"ח התשס"ז, עמ' 320.

לוחמים
כאוכלוסייה
ייחודית

19א4. (א) התקציבים המוקצים במסגרת תקציב המועצה להשכלה גבוהה והמוסדות המוכרים על ידה לקבוצות אוכלוסייה ייחודיות, לרבות מיעוטים ואוכלוסיות מרקע חברתי-כלכלי רלוונטי, יוקצו בשינויים המחויבים ובאופן יחסי גם ללוחמים, על פי חלקם של הלוחמים מבין כלל הזכאים לתקציבים כאמור.

(ב) כל העדפה מתקנת, לרבות באמצעות חוק, תקנה, הוראה, תנאי קבלה, נוהל, כלל, מסלול, תכנית או ניקוד, אשר ניתנת לאוכלוסייה ייחודית לעניין רישום, קבלה ולימודים במוסדות להשכלה גבוהה, תחול בשינויים המחויבים, גם על לוחמים, כך שיראו אותם כבעלי הניקוד המתאים ביותר, לפי העניין.

הוראת מעבר 2. המועצה להשכלה גבוהה והמוסדות המוכרים על ידה יערכו את ההתאמות הנדרשות לפי הוראות חוק זה, לרבות התאמות תקציביות, עם תחילתו של החוק, ובכלל זה עריכת התאמות שיאפשרו העדפה מתקנת ללוחמים ברישום ובקבלה ללימודים לשנת הלימודים התשפ"ה.

דברי הסבר

הלוחמים הם אחת הקבוצות המסורות והמחויבות ביותר בחברה הישראלית. מדובר באזרחים אשר בחרו בחירה מודעת לשרת שירות תובעני וקשה ביותר במשך כ-3 שנים, תוך סיכון חייהם, והכל כדי לתרום למדינת ישראל ולהגן עליה.

אין חולק ששירות צבאי משמעותי הוא ערך עליון במדינת ישראל. ואולם, במקרים רבים, מלבד הכשרה קרבית ותחושת סיפוק, הלוחמים אינם מסיימים את שירותם הצבאי עם יכולות מתאימות להשכלה הגבוהה או לשוק העבודה. לעתים קרובות, הדבר אף מוביל לוחמים "לנדוד אל מעבר לים" וללמוד בארצות זרות בהן ישנם צורך רב יותר באנשי מקצוע מתחום הלימוד המעניין אותם.

בניגוד ללוחמים, אזרחים שאינם משרתים בצבא יכולים להקדיש מזמנם ומרצם לשם השגת יכולות והכשרה מתאימות להשכלה הגבוהה ולשוק עבודה. יתר על כן, חיילים עורפיים רבים, שתרומתם למדינת ישראל אף היא מוערכת, זוכים במסגרת שירותם הצבאי לניסיון רב ולידע עצום בתחומים רלוונטיים לשוק התעסוקה ולהשכלה הגבוהה, כך שנוצר פער גדול בינם לבין חבריהם הלוחמים הקרביים.

לפיכך, מטרת הצעת החוק היא להעצים את הלוחמים הקרביים המשרתים בשירות חובה, לעודד אותם ולסייע להם להשתלב כראוי בחברה. סיוע זה יהווה הכרת תודה של המדינה ללוחמים, ואף יוביל להגברת המוטיבציה של המתגייסים לשרת בתפקידי לוחמה מלכתחילה.

על כן, מוצע לקבוע בחוק כי חייל משוחרר אשר שירת שירות סדיר כלוחם, יהיה זכאי להעדפה מתקנת בתנאי הרישום והקבלה למוסדות המוסדות האקדמיים והמוסדות להכשרה מקצועית לפי חוק זה וללימודים בהם, לרבות לרישום וקבלה לתחומי הלימוד השונים ולמסלולי לימוד מיוחדים.

יצוין כי לאחרונה תוקן חוק זכויות הסטודנט, התשס"ז-2007 (להלן – החוק) במסגרת חוק סיוע לסטודנטים ששירתו במילואים (תיקוני חקיקה והוראת שעה), התשפ"ד-2024, ונקבע כי מוסדות כאמור מוסמכים לתת הקלות בתנאי קבלה למי ששירתו בשירות סדיר כלוחמים, בכפוף לתנאים. הצעת חוק זו מבקשת להרחיב את התיקון האמור ולהחיל את העדפה מתקנת זו הן על תקציבים והן על אמות מידה וניקוד לצורך רישום, קבלה ולימודים במוסדות המוכרים על ידי המועצה להשכלה גבוהה, באופן שההעדפה המתקנת או עדיפות אחרת מכוח חוק זה לא ייחשבו להפליה.

יתר על כן, הצעת החוק משווה את מעמדם של הלוחמים למעמדן של קבוצות אוכלוסייה ייחודיות אשר זכאיות להקלות או תנאים חלופיים לצורך קבלה, רישום ולימודים להשכלה גבוהה, דוגמת מיעוטים וקבוצות בעלות רקע חברתי-כלכלי רלוונטי. באופן זה, כל חוק, תקנה, אמת מידה, תנאי קבלה, נוהל, כלל, מסלול, תכנית וכיוצא באלה אשר חלים כיום על קבוצות אוכלוסייה מסוימות בכל הנוגע לרישום, קבלה ולימודים במוסדות המוכרים על ידי המועצה להשכלה גבוהה, יחולו, בשינויים המחויבים, גם על לוחמים, ויקנו להם את הניקוד המתאים ביותר לפי העניין.

הצעות חוק דומות בעיקרן הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת יואב קיש (פ/24/3648) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברת הכנסת שרון מרים השכל (פ/25/713), על ידי חברת הכנסת שרון ניר וקבוצת חברי הכנסת (פ/25/1493), על ידי חבר הכנסת יצחק קרויזר וקבוצת חברי הכנסת (פ/25/2659) ועל ידי חבר הכנסת מאיר כהן (פ/25/4189).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ח בתמוז התשפ"ד (24.07.2024)